

Bir Çift Ayak

ERTUĞ UÇAR

ERTUĞ UÇAR
BİR ÇİFT AYAK

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Haziran 2016, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3238-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750732386

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ERTUĞ UÇAR
BİR ÇİFT AYAK

ROMAN

♥can

ERTUĞ UÇAR, Antalya'da doğdu. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden 1993'te lisans, 1999'da yüksek lisans diploması aldı. Yayımlanmış öykü kitapları, *Rüya Arızaları* (2006), *Yalnızlığın 17 Türü* (2008), *Dünyayı Seyretmek İçin Bir Yer* (2010) ve *Ormanda Kaybolmak* (2014) İstanbul'da yaşıyor ve mimarlık yapıyor.

Beklemekten sıkılınca gelir. Aramaktan vazgeçersen bulursun.

Bulmak için aramak yetmiyor; hatta belki de hırsla aradığım için bulamıyorum; hevesle beklediğim için gelmiyor.

Evde bir tuhaflık olduğu hissinden kurtulduğumda bulacaktım onu halbuki. O zaman fark edecektim duvarı kat eden çizgiyi. Tüm bunların bir vehim olduğundan emin olmuş evde işaretler aramayı bırakmıştım ki, işaret bana göründü. Ya da benim gözlerimin önüne arama hezeyanıyla çekilmiş perde, vazgeçtiğimde aralandı. Öyle bile bile, sonuca kısa yoldan ulaşmak için vazgeçmek olmaz ama. Doğallıkla gerçekleşmeli bu. Sonuna dek çabalayıp her şeyi denedikten, düşüncelerini sınırlarına kadar, şüphelerini çılgınlığa kadar zorladıktan sonra geçekten bitkin düşmeli insan. Bırakmalı. Unutmalı.

İşte o zaman gelir. Kaybolan eşyalar, vefasız arkadaş, zihnin kıvrımlarında saklanan düşünce o zaman çıkar ortaya. Hatırlamaya çalıştığın şarkıcının ismi, aramayı bırakınca gelir aklına.

Bulmuştum.

Bir ipucu bulmuştum sonunda.

Kanepeye uzanmış belgesel izliyorum. Tüm öğleden sonra eşya attım. Kollarım ağrıyor. Bakışlarım ekranın yanına kayıyor arada. Gözucuyla kontrol ediyorum. Hâlâ orada. Nereye kaçabilir ki? En fazla usul usul ilerleyebilir, dallara ayrılabilir, her yeri kaplayabilir. Ama kaybolamaz; gerisingeri, daha önce esnetip yardığı zarımsı boya tabakasını kapata kapata başladığı noktaya dönemez. Yoktan var oldu, vardan yok olamaz.

Çatlağıinki bir çeşit doğum. Kim bilir ne zaman ve hangi sebepten; saliseden de küçük bir zaman biriminde, bir anda beliriyor: “Pıt.” Muhtemelen çok derinden, hassas kulakların bile ancak bir sessizlik ânında duyacağı o doğum sesi. Sonra bir yön tutturuyor kendine. Çatlattığı şeyin geniş yüzeyini iki parçaya ayıran dar boğaz boyunca doğal bir akış yönü ve hızı belirliyor; bir şeylerden etkilenerек dura kalka ilerlemeye başlıyor. Belki her gün azar azar, metanetle, nereden aldığıını bilemeyeceğimiz bir güçle, içinde belirdeğı kütleyi parçalıyor. Başı, sonu, gelişme çizgisiyle incelikli bir hikâyeyi şüpheyle kurar gibi iki ileri bir geri yürüyor. Ya da tam aksi: Her şey birdenbire oluyor. Sahip olduğı enerjisini doğum ânında

kullanıp bitiriyor. Yerküreyi en dış kabuğundan, en genç yerinden bir kerede parçalayan bir zelzele misali göz açıp kapayıncaya dek olup bitiyor. Kelebek hayatı. Saliseden de kısa çatlağın bu doğum ânı, öldüğü an.

Televizyonumun duvara tutturulmuş ince ve geniş ekranı ile kütüphane arasındaki alanı çaprazlama kat ediyor bu çatlak. Resim çerçevesinin altından çıkıyor, ekrandan uzaklaşarak kütüphanenin diplerine dek uzanıyor. Nereden başlayıp nerede bittiğini bilemem tabii. Bir çatlak duvarın alelade bir yerinden başka bir yerine dek bir çizgi çizmişse başlangıcı neresidir? Nerede doğmuştur ve nereye akmaktadır? Bulmak için tek bir yöntem geliyor aklıma. Belirme ânına şahit olmak.

Taşındığımdan beri her gün ama her gün ve her gece, her an bu duvara bakmış olsaydım; tüm ihtiyaçlarımı giderecek düzeneklerle donansaydım; çalışmadan, işemeden, yıkanmadan, hatta düşünmeden, zihnimi bu hedefe odaklanmaktan alıkoyacak her şeyden arındırarak bıkmadan usanmadan bu noktaya baksaydım ve bu duvar da bomboş olsaydı görürdüm. Televizyon ekranının mavi büyüsünden sıyrılıp bu duvara odaklanabilecek gücüm olsaydı seyredirdim. Doğumunu yakalardım bu çatlağın. Şimşeğin çakmasını, yumurtanın çatlamasını, yavru kuşun yuvadan kendini boşluğa salıvereceği o ânı sabırla bekleyen fotoğrafçı gibi bekler, bekler ve beklerdim. Günlerin ardından tam vazgeçmek üzereyken birden bir nokta belirirdi duvarda ve ilerleyiverirdi usulca. Başka bir yere, çoğu kez televizyon ekranına, camdaki yansımasına veya kanepе şiltesinin kenarındaki bir lekeye kaymasın diye bilmediğim bir kasını zorladığım gözlerim açılır, gevşemiş elim kaleme sarılır; sanki günlerdir beklediğim bu değilmiş gibi heyecanlanmadan soğukkanlılıkla yazardım: 11.42 mesela. Cumartesi. Kim bilir neden başlamıştı. Diplerde, Boğaz'ın çok derinlerinde

hafif bir yer hareketi. Tam o anda hızlanmış rüzgâr. Şehrin altına açılan tünellerdi belki de bu çatlağın sebebi. On kat aşağıda biri hole bir takvim mi asıyordu yoksa? Duvarın ardında veya içinde bir şeyler mi kıpırdamıştı? Adalarda bir kuş kanat mı çırpılmıştı, çok yakında bir kalorifer borusu sıcak suyla mı dolmuştu? Belki de tam o anda bitmişti kim bilir hangi kimyasallardan oluşmuş ince boya tabakasının garanti süresi ve bu süre dolduğu an akıllı boya kendini salıvermişti. Her katında bir sürü dairenin olduğu ve üç benzeriyle daha birleşen bu devasa blok her gün her saat kıpırdanıyor, milimin binde biri kadar dünya yüzüne gömülüyor, lodosta hafifçe sallanıyordu. Gevriyor, çatırıyor, geriniyordu da farkına varmıyorduk. Saati bakıp yazardım ancak yine de emin olamazdım tam olarak: Bu çatlağın, bu daireye taşındıktan aylar sonra bir cumartesi günü 11.42'de duvarımda birden belirmesine sebep neydi? Başka bir deyişle, daireyle beraber salonuma bakan bu yüzeyini mi yoksa tamamını mı kiraladığımı bilmediğim, arkasında, içinde, altında ne olduğunu hiç düşünmediğim bu alelade duvardaki alelade boyanın çatlamasına sebep neydi? Günlerce gözümü kırpmadan bekleyip çatlağın sıvayı kaplayan ve görevini ben taşınalı beri kusursuzca yerine getiren boya tabakasında belirmediği ânı görsem de bu ani doğumun sebebinin asla bilemezdim.

Birkaç saat önce eve girdiğimde fark ettim onu. Batan güneşin iyice kızarttığı somon rengi duvarda silik bir sızı. Esnetirken hafifçe kaldırdığı tabakanın bir yüzüne ışık vurmuş. Daha önce orada olup olmadığını hatırlamadığım bu çatlak, çerçevenin arkasından çıkıp bir şimşek hattı gibi kırılarak aşağı ilerliyor, sonra beklenmedik bir açıyla yukarı dönüyor; bu arada kendisinden ayrılan ama pek ilerleyemeden sönen birkaç dalı umursamadan tekrar aşağı yöneliyordu. Tersini yapıyordu ya da: Parça parça alıp iki günde kurduğum kütüphanemin kuytularından yola çıkıp sağa sola dallanıyor ve belki de bir mola vermek ve bundan sonra yapacaklarını planlamak için çerçevenin altına saklanıyordu. Ne olursa olsun, bu çatlağın alev tonundaki incecik silüetini seyretmek güzeldi. Susuz toprağın kurumuş sathında, taş atılmış camın kesitinde, yaşlı bir yağlıboya kanvasın Prusya mavisinde rastlayabileceğim çatlaklarla aynı aileden, akılda tutulamaz, dinamik bir çizgi. Hiçbir ressamın çizemeyeceği, doğa yapısı bir hat. Benim duvarıma özel bir sanat. Nasıl dünyada birbirinin tıpatıp aynısı patlamış iki mısır tanesi, iki çay yaprağı yoksa tıpatıp aynı iki çatlak da olamaz herhalde.

Çatlağın bir ipucu olduğu düşüncesi, onu buldu-

ğumda düştü aklıma. Fark ettiğim anda da diyebiliriz; kim bilir belki uzun süredir oradaydı da ben yeni görmüştüm. Hemen araştırmaya girişeceğime kanepeye uzanıp televizyonu açtım. Bu ânı durdurmak, bu düşünceyi aklımda bir sağı bir sola hafif hafif gezdirmek istedim. Bir şey bulmuş olduğum fikrine alışmak, daha doğrusu kendimi ikna etmek, onu diğerk gündelik düşüncelerin yanına sıradan bir şeymiş gibi yerleştirmek, olağınlaştırmaktı amacım. Ekrandaki belgesele daldım. İşi binaları basan böcek kolonilerini yok etmek olan şirketin ortağı anlatıyordu. Hiçbir zehir kâr etmiyormuş çılginca çoğalan böceklerle. Ta ki yemlerine katılan bir enzim sayesinde birbirlerini yiyene dek. İnsanın canlıları birbirlerine düşürme konusundaki kabiliyeti müthiş. Böcek avcısı, evinin ahşap verandasında endişeyle yerlere bakınan Sidney’li kadını yalandan sakinleştirmeye çalışıyordu. Ben İstanbul’dayım, otuz altıncı kattayım ve aynı böceklerle rastlıyorum. Tek tük. Yorgun oluyorlar. Benim gibi. Böcek ilacı kullanmıyorum, bana da iyi gelmiyor, hapşırıyor. Ekrandaki böcek avcısı bir dolabın içinde tepetaklak olmuş karaltıları sayadursun kalkıp duvara yürüyorum. Parmağımı çatlağın hemen yanında gezdiriyorum, sezdirmemeye çalışarak. Çatlağın canlı hattı aslında bir yarık, bir derin vadi. Yaklaşıyorum iyice. Anladım ki çatlağı yaklaştıkça çatlak büyümüyor. Uzaktan incecik bir çizgi gibi görünen çatlak biraz yaklaşınca yine incecik bir çizgi gibi görünüyor. Usta bir elin saç teli kadar ince bir teli mürekkebe batırıp titremeden çektiğı bir hat. Kirpiklerim duvara değıdiğinde bile önümde hâlâ aynı çizgi duruyor. Bu çatlak yaklatıkça büyümüyor. Perspektif kaidelerine aykırı bu. Bir şeyler duymayı deniyorum. Kulağımı yapıştırıyorum duvara. Sessizlik. Kafamı geri çekiyorum. Artık biraz daha bilgi edinebilirim. Çatlağın altında kaybolduğı resim çerçevesini kaldırıyorum.

İşte burada ucu. Ama beklediğim gibi çivi yüzünden oluşmamış. Çivinin bir karış uzağında tereddüt etmeden, her normal çatlak gibi birden başlıyor. Ya da bitiyor.

Bir Çift Ayak, edebiyat okurlarının *Yalnızlığın 17 Türü*, *Rüya Arzaları*, *Dünyayı Seyretmek İçin Bir Yer* ve *Ormanda Kaybolmak* kitaplarıyla tanıdığı Ertuğ Uçar'ın ilk uzun anlatısı. Ertuğ Uçar deniz fenerlerini mekân olarak kullandığı nitelikli öyküleriyle dikkat çekmiş, öykü dünyası içinde kendine özel bir alan açmıştı.

Bir Çift Ayak'ta dünyaya bir dairenin penceresinden bakıyoruz. Anlatıcı, yüksek yapı bloklarının şehrin karakterini belirlediği günlerde, yakın gelecekte, belki de bugün İstanbul'da yaşamaktadır. Otuz altıncı kattaki dairesinin penceresinden sınırları silikleşmiş şehri, uzak bir bilimkurgu imaj gibi seyrederek. Bir gün salonunun duvarında sıradan görülen bir çatlağa rastlar. Keşfedeceklerinin hayatını değiştirme gücü olacağını bilmeyen anlatıcı kahramanımız ısrarla bu çatlağı takip edecektir. *Bir Çift Ayak*, estetik gücü yüksek, düşünsel arka planı yoğun bir anlatı.

